I kdyby bylo správné tvrzení zmateční stížnosti, že podle obsahu těsnopisecké zprávy o 126. schůzi Národního shromáždění ze dne 28. a 29. února 1920 Dr. N. neupozornil při svém přednesu, že prvá část navrženého hesla je opsána z úvodu k ústavě Spojených států severoamerických, a že nalézací soud tuto okolnost pominul mlčením, nebyl by tím odůvodněn zmatek podle § 281, čís. 5 tr. ř., neboť podle toho, co bylo nahoře uvedeno, jde o skutečnost nerozhodnou s hlediska otázky důkazu pravdy. K tomu je podotknouti, že nalézací soud při řešení otázky důkazu omluvitelného omylu uvádí, že proslovy Dr. N. a Dr. O. mluví o vzoru americké ústavy, že však neříkají výslovně, že navrhovaná předmluva je překladem úvodu americké ústavy; z toho je zřejmá lichost námitky zmateční stížnosti, že nalézací soud pominul uvedenou skutečnost.

Domnívá-li se dále zmateční stížnost, že důkazem uvedené skutečnosti (neupozornění na to, že jde o překlad hesla k americké ústavě) byl proveden důkaz pravdy, a že opačný závěr nalézacího soudu je právně mylný [§ 281, čís. 9 b) tr. ř.], není ani tu v právu, neboť — jak již bylo dovozeno — jde o skutečnost nezávažnou s hlediska důkazu pravdy v souzeném případě.

Uvádí-li nalézací soud, že obžalovaní nenastoupili důkaz pravdy v uvedeném směru, lze tomu rozuměti jen tak, že obžalovaní nenabídli důkaz o skutečnostech rozhodných pro otázku důkazu pravdy ve smyslu nahoře uvedeném.

Pokud konečně zmateční stížnost upírá soukromým žalobcům, dětem zemřelé napadené osoby, oprávnění k žalobě podle § 15, odst. 2 zákona o ochraně cti, ježto je tu ještě manželka zemřelého, není ani tu zmateční stížnost odůvodněna, neboť uvedeným předpisem nebylo stanoveno pořadí uvnitř každé z obou skupin, takže osoby uvedené v téže skupině jsou oprávněny k podání soukromé žaloby vedle sebe; v tomto směru se odkazuje zmateční stížnost na zevrubné odůvodnění uvedené v rozh. čís. 5213 Sb. n. s.

Čís. 6320.

Listiny znějící na nějakou hodnotu, tedy i cenné papíry, jsou co do této hodnoty předmětem zpronevěry jen pokud jsou samy o sobě jejím nositelem a předmětem.

Při řešení otázky, jde-li o takovou listinu čili nic, je rozhodné, zda se zavázaný honorováním cenného papíru vůči doručiteli zbavuje závazku vůči osobě oprávněné.

Šek znějící na jméno není způsobilým předmětem zpronevěry.

(Rozh. ze dne 9. února 1939, Zm I 35/39.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud směřovala proti výroku odsuzujícímu stěžovatele pro zpronevěru šeků ve jmenovité hod-

notě 960 amerických dolarů, napadený rozsudek v této části výroku a v důsledku toho též ve výroku o zločinné kvalifikaci zpronevěry, ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisících zrušil jako zmatečný a vrátil věc soudu prvé stolice, aby o ní znovu jednal a rozhodl v rozsahu zrušení, přihlížeje k pravoplatnému odsouzení obžalovaného pro zpronevěru 40 amerických dolarů.

Z důvodů:

Odůvodněna je zmateční stižnost, pokud napadá rozsudek v části odsuzující stěžovatele pro zpronevěru šeků ve jmenovité hodnotě 960 dolarů.

Stížnost jest opodstatněna, již pokud vytýká s hlediska zmatku podle čís. 4 § 281 tr. ř., že prvý soud neprovedl důkaz dotazem u Moravské banky o tom, že souzené šeky byly označeny jmény S. a M. A. a že honorování jejich zahraniční bankou bylo závislé na předložení průkazu totožnosti uvedených osob.

Návrh směřoval k zjištění, že zmíněné šeky byly šeky znějícími na jméno, t. zv. rektašeky a tedy rektapapíry. Tato okolnost je podstatného významu pro posouzení věci.

Předmětem zpronevěry, stejně jako krádeže, mohou býti jen věci, které mají nějakou směnnou hodnotu. Listiny znějící na nějakou hodnotu, tudíž i cenné papíry, jsou proto se vztahem na tuto hodnotu předmětem zpronevěry, jen pokud jsou o sobě nositelem a předmětem hodnoty v nich uvedené. Takovými jsou především cenné papíry znějící na majitele (doručitele), tak zejména papírové peníze, losy, veřejné dlužní úpisy, dále akcie, šeky, životní pojistky, pokud znějí na majitele nebo doručitele. Patří sem ovšem i listiny, které nejsou sice právně papíry znějícími na majitele, avšak v obchodním styku mají funkci takových papírů, jako vkladní knížky spořitelen, záložen a bank, pokud nejsou vinkulovány, dále papíry znějící na řád (ordrepapíry), jako zvláště směnky a šeky znějící na řád, které mají směnnou hodnotu vzhledem k své schopnosti oběhu. Naproti tomu nejsou nositeli hodnoty šeky znějící na jméno, stejně jako na př. vkladní knížky heslem vázané nebo vinkulované (Sb. n. s. 2835, 3281). Takové šeky nemohou býti podle výslovného znění zákona v oblasti země České a Moravskoslezské dosud platného (§ 6 zák. č. 84/1906 ř. z.) ani převáděny žirem a indosament je s hlediska šekového práva bezúčinný. Pouhým odevzdáním takového cenného papíru nepřechází na jinou osobu pohledávka sama, takže ani osoba, která se zmocní neoprávněně těchto papírů, nemá možnost přivlastniti si onu částku, na kterou zní takový cenný papír, ledaže by falšováním nebo jiným uvedením v omyl přiměla vydavatele nebo trasáta k honorování takového cenného papíru (šeku). Stane-li se tak, možno přičítati neoprávněnému držiteli dotčeného cenného papíru jen tento jiný trestný čin (podvod), k němuž je přisvojení si neindosovatelného cenného papíru na jméno znějícího přípravným jednáním. V takovém případě neplatí honorování šeku nebo podobného papíru jako pla-

cení oprávněnému a nejde k jeho tíži, nýbrž k tíži nepozorného nebo v omyl uvedeného plátce, jenž se tudíž nezprošťuje takovým placením závazku vůči osobě oprávněné, jejíž jmění jako oprávněného majitele cenného papíru se nezmenšuje. A v tom právě, zdali se povinný k placení honorováním cenného papíru doručiteli zbavuje závazku vůči osobě oprávněné čili nic, dlužno hledati kriterium pro otázku, je-li listina znějící na vydání hodnoty sama nositelem této hodnoty, zda její cena je totožná s částkou v ní uvedenou a zda jde takto o způsobilý předmět zpronevěry (krádeže). (Viz Altmann, Kommentar, str. 410—412, Ritter, Lehrbuch des österr. Strafrechtes, II, str. 87). Není-li tomu tak, dlužno spatřovati v listině pouhý důkaz o pohledávce a klásti ji na roveň pouhým legitimačním papírům.

Toto právní hledisko si prvý soud zřejmě neuvědomil, když nezjišťoval, jakého druhu byly souzené cenné papíry, a když zamítl jako nerozhodný důkaz, o který jde.

Poněvadž z obsahu spisů vysvítá, že vydatelem souzených cenných papírů byla Moravská banka, byl podle toho, co uvedeno, při správném právním posouzení obhájcem činěný návrh na zjištění vlastností a povahy souzených šeků zcela na místě a jeho neprovedením prvým soudem byla zkrácena účelná obhajoba stěžovatelova a porušena zásada materiální pravdy (§ 3 tr. ř.), tudíž zásada, jíž šetřiti káže podstata řízení, kterým se zabezpečuje obhajování (§ 281, čís. 4 tr. ř.). Poněvadž prvý soud uznal stěžovatele vinným zločinem zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. z. a hodnota zpronevěřených dolarových bankovek činí pouze 1.166 K, takže jejich přisvojení si bylo by pouhým přestupkem zpronevěry, dotýká se uplatňovaná vadnost i závěru na právní kvalifikaci.

Zmateční stížnosti v projednávaném ohledu odůvodněné bylo proto již z důvodu shora uvedeného — aniž bylo třeba zabývati se ostatními jejími námitkami — vyhověti.

Čís. 6321.

K §§ 190, 196 tr. zák.

Bezprostředně a okamžitě — jak to předpokládá skutková podstata loupeže — se odnímá věc i tehdy, zmocňují-li se jí pachatelé v souvislosti se zlým nakládáním třebas v jiné místnosti, zejména zabezpečují-li si přístup k věci a její odnětí tím, že zbavují napadenou osobu zlým nakládáním možnosti brániti jim v přístupu k věcem a v jejich odnětí.

K naplnění subjektivní skutkové podstaty podílnictví na loupeži stačí, že jsou pachateli známy skutečnosti, které činí skutek toho, jemuž nadržuje, zločinem loupeže; není třeba, aby též věděl, že tyto skutečnosti kvalifikují onen čin jako zločin loupeže.

(Rozh. ze dne 13. února 1939, Zm I 725/38.)